

Zaaknummer : 01042803
Ons Kenmerk : ODH468626
Datum : 14 oktober 2022

Besluit

artikel 7.17 van de Wet milieubeheer

Onderwerp

Op 2 september 2022 hebben wij een mededeling als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) ontvangen. De mededeling is ingediend in verband met het voornemen om twee aanvragen in het kader van de Waterwet in te dienen voor het wijzigen van de vergunning van 2 februari 2010 met kenmerk PZH-2010-152186391. De wijzigingen worden beoogd in verband met de voorgenomen uitvoering van het project 'Optimalisatie winning 4'. Het project maakt onderdeel uit van het Programma Berkheide. Winning 4 is gelegen binnen deelgebied 9. Binnen het project wordt een aanpassing/uitbreiding van de grondwateronttrekking en oppervlaktewaterinfiltratie beoogd. Voor deze onderdelen is een wijziging van de vigerende vergunning op grond van artikel 6.4 van de Waterwet benodigd. Bovengenoemde beoogde wijzigingen betreffen een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.) een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Besluit

Wij besluiten dat voor de activiteit geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen dit besluit wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Dunea vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning op de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. Tevens is vergunning verleend voor het infiltreren van (diep en ondiep) water, ter aanvulling op het te onttrekken grondwater. Deze vergunning vervangt alle eerder verleende watervergunningen voor de drinkwaterwinning op deze locaties.

Het maximaal vergunde onttrekkingsdebiet voor het totale gebied bedraagt 32,1 miljoen m³ grondwater per jaar. In de praktijk ligt op dit moment de productiecapaciteit aanzienlijk lager, maar Dunea heeft het voornemen deze te vergroten. Het doel is om -binnen het 'Programma Berkheide'- het debiet van het ondiepe systeem te vergroten naar 32 miljoen m³ grondwater per jaar. Hiervoor zijn de afgelopen jaren binnen het programma door Dunea al een aantal winningen onderzocht en geoptimaliseerd. Hiervoor zijn eerder vier wijzigingen van de vigerende waterwetvergunning van 28 januari 2010 aangevraagd en verleend:

- Besluit van 31 maart 2021, kenmerk ODH-2021-00001373. Deze wijziging heeft betrekking op winning 6.2 (deelgebied 14). Beoogd werd de onttrekkingsputten deels te vervangen en deels te verwijderen, alsmede extra onttrekkingsputten te plaatsen. Daarnaast werd beoogd een nieuwe infiltratieplas aan te leggen en een bestaande infiltratieplas deels te dempen. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor deze winning doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;
- Besluit van 23 april 2021, kenmerk ODH-2021-00021360. Deze wijziging heeft betrekking op de winningen 1 en 11 (Mientkant, deelgebied 4). Beoogd werd een nieuwe drinkwaterwinning 11 te realiseren. Daarnaast werd beoogd de bestaande drinkwaterwinning 1 te verlengen. Deze verlenging bevindt zich deels in deelgebied 4 en deels in deelgebied 6. Verder beoogde Dunea de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen 50-1 en 50-2 te verhogen. Deze plassen zijn gelegen op de grens tussen deelgebied 4 en 6. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor deze winning doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;
- Besluit van 23 april 2021, kenmerk ODH-2021-00021355. Deze wijziging heeft betrekking op winning 1 (Mientkant, deelgebied 6). Beoogd werd de bestaande drinkwaterwinning 1 te verlengen. Deze was alleen gelegen in deelgebied 4, maar door de verlenging zal de winning zich nu ook uitstrekken tot in deelgebied 6. Verder beoogde Dunea de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen 50-1 en 50-2 te verhogen. Deze plassen zijn gelegen op de grens tussen deelgebied 4 en 6. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor deze winning doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;
- Besluit van 6 mei 2021, kenmerk ODH-2021-00013792. Deze wijziging heeft betrekking op winning 10 (Mientkant, deelgebied 3). Beoogd werd de capaciteit van de winning te verhogen van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur. Een fysieke wijziging/uitbreiding van de winmiddelen was hierbij niet nodig. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor deze winning doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld.

Bovengenoemde vergunningen zijn onherroepelijk van kracht. De wijzigingen van de winningen 6.2 en 10 zijn inmiddels gerealiseerd en in werking. De wijzigingen van de winningen 1 en 11 zijn nog niet gerealiseerd.

Winning 4 (deelgebied 9)

Dunea is binnen het 'Programma Berkheide' nu voornemens het project 'Optimalisatie winning 4' uit te voeren. Winning 4 is gelegen in deelgebied 9 (Duindoordel). Het projectgebied van winning 4 is gelegen in het zuiden van Berkheide, ten noorden van de Wassenaarse Slag. De winning is aangelegd in 1936. De oorspronkelijke lengte van de draineerleiding bedroeg destijds 945 meter. Ten gevolge van de aanleg van winning 3 in 1999 is de lengte van winning 4 ingekort tot de huidige circa 480 meter. De huidige win- en infiltratiemiddelen van winning 4 zijn naar de

mening van Dunea niet meer geschikt om de komende decennia betrouwbaar water mee te kunnen winnen. Om deze reden beoogt Dunea de volgende aanpassingen aan de winning door te voeren:

- De bestaande onttrekkingsdrain wordt over de gehele lengte van 480 meter vervangen. Aanwezige verzamelputten worden eveneens vervangen;
- De onttrekkingsdrain wordt aan de noordwestkant met circa 50 meter verlengd tot een totale lengte van circa 530 meter;
- Ten noordwesten van de (verlengde drain) wordt de nieuwe infiltratieplas 28-2 aangelegd. Deze zal een oppervlakte hebben van circa 1.320 m²;
- Het oppervlaktewaterpeil in de ten zuiden van winning 4 gelegen infiltratieplas 36 wordt met 0,5 meter verhoogd tot een peil van NAP +9,6 m. De oever aan de actieve zijde (oostelijk deel) van de infiltratieplas zal daarnaast worden aangepast om de verblijftijd van het grondwater te verlengen.

Door bovenstaande aanpassingen zal ook het onttrekkingsdebiet van de winning worden verhoogd. In de huidige situatie bedraagt het onttrekkingsdebiet voor winning 4 circa 1,35 miljoen m³ grondwater per jaar. Winning 4 is echter een bestaande winning die ook al is opgenomen in de vigerende vergunning uit 2010 (alsmede eerder verleende vergunningen, die met het besluit uit 2010 zijn komen te vervallen). In de vigerende vergunning is geen maximaal debiet opgenomen voor winning 4. Echter, bij eerdere besluitvorming (waaronder bij de vigerende vergunning uit 2010) is het maximale debiet van de gerealiseerde winning 4 het uitgangspunt geweest bij de afwegingen. Het maximale onttrekkingsdebiet van de winning bedroeg begin deze eeuw 1,5 miljoen m³ grondwater per jaar. Dit kan redelijkerwijs worden beschouwd als het huidige toegestane maximale debiet. Door de renovatie en verlenging van de onttrekkingsdrain (alsmede de aanleg van de nieuw infiltratieplas 28-2 en het verhogen van het oppervlaktewaterpeil in de bestaande infiltratieplas 36) zal de onttrekkingshoeveelheid worden verhoogd tot maximaal 1,8 miljoen m³ grondwater per jaar. Ook de infiltratiecapaciteit zal worden verhoogd. De infiltratiecapaciteit neemt naar verwachting met circa 0,26 miljoen m³ per jaar toe, waardoor onttrekking en infiltratie in de omgeving van de winning weer in balans zullen zijn.

Om de beoogde aanpassingen aan winning 4 te mogen doorvoeren, is een wijziging van de vigerende waterwetvergunning uit 2010 benodigd. Omdat de bestaande winning 4 al onderdeel uitmaakt van deze vergunning, hoeft alleen een wijziging van de vergunning te worden aangevraagd (en verkregen) voor die onderdelen waarop zal worden afgeweken van de vigerende vergunning. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor het vervangen van de huidige drain de vigerende vergunning in het kader van de Waterwet geen wijziging behoeft. Het verlengen van de drain valt echter buiten de werking van de vigerende vergunning, net als de aanleg van de nieuwe infiltratieplas 28-2 en het verhogen van het peil in infiltratieplas 36. Een wijziging van de vergunning in het kader van de Waterwet zal hier dan ook betrekking op hebben. Bij het aanvragen van een wijzigingsvergunning zal door Dunea ook worden verzocht voor dit deelgebied doelvoorschriften aan de vergunning te koppelen. Middels doelvoorschriften wordt (onder andere) geregeld dat na uitvoering van het project de effecten van de (wijziging van de) grondwateronttrekking en oppervlaktewaterinfiltratie op omgevingsbelangen (milieu/natuur) goed kunnen en zullen worden gemonitord.

Winning 8 (deelgebied 8)

Binnen het 'Programma Berkheide' is Dunea tevens voornemens het project 'Optimalisatie winning 8' uit te voeren. Het projectgebied van winning 8 is ook gelegen in het zuiden van Berkheide, ten noorden van de Wassenaarse Slag. De winning is gelegen in deelgebied 8 (Boerendel). Winning 8 ligt ten noorden van winning 4. Het voornemen was de projecten 'Optimalisatie winning 4' en 'Optimalisatie winning 8' gelijktijdig uit te voeren (najaar en winter 2022/2023). De planning rond het project voor winning 8 is gewijzigd, er zal niet worden gestart voor het najaar 2023. Voor dit project zal, in tegenstelling tot eerdere plannen, in een latere fase een mededeling op grond van artikel 7.16 Wm worden ingediend. Hier zal dus ook separaat een besluit op volgen. Een verdere toelichting op de separate mededeling is verderop in dit besluit te vinden onder het kopje 'Mededeling artikel 7.16 Wm' en 'Procedure'.

Deelgebied 22 (Zwarte Pan)

In het door Dunea aangewezen deelgebied 22 (zwarte Pan) zijn geen winmiddelen (onttrekkingsdrains of –bronnen en/of infiltratieplassen) aanwezig. Binnen het Programma Berkheide bestaan ook geen plannen om hier winmiddelen te realiseren. Het hydrologische effect van het project ‘Optimalisatie winning 4’ zal echter naar verwachting wel reiken tot in het deelgebied 22. De effecten die kunnen optreden in dit deelgebied worden bij de m.e.r.-beoordeling meegewogen. Verder is het van belang dat -indien nodig- de effecten op omgevingsbelangen voldoende in beeld worden gebracht. Mede om deze reden zal Dunea ook voor dit deelgebied een wijziging van de waterwetvergunning aanvragen, zodat doelvoorschriften aan de vergunning worden gekoppeld en effecten op omgevingsbelangen (milieu/natuur) na uitvoering van de projecten goed worden gemonitord.

Bouwputbemalingen

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het project ‘Optimalisatie winning 4’ zullen een aantal bemalingen worden uitgevoerd om de bouwputten droog te houden. Deze grondwateronttrekkingen zijn tijdelijk en zullen zijn beëindigd ruim voordat de gewijzigde winning 4 weer in gebruik wordt genomen. De tijdelijke bemalingen hoeven derhalve niet te worden meegenomen en -gewogen bij een uit te voeren m.e.r.-beoordeling. Voor de bemalingen zijn wel tijdelijke vergunningen in het kader van de Waterwet benodigd, welke door Dunea separaat zullen worden aangevraagd. Mogelijk dient ook hiervoor een (separate) m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is voor deze vergunningen (en eventuele m.e.r.-beoordeling) het bevoegd gezag.

Mededeling artikel 7.16 Wm

De aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater betreft een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.) een m.e.r.-beoordeling benodigd is. Voor zowel het project ‘Optimalisatie winning 4’ als project ‘Optimalisatie winning 8’ geldt dat sprake is van wijziging en uitbreiding van werken in genoemde categorie. Voor beide projecten geldt dus dat een m.e.r.-beoordeling benodigd is. De eerste planning was dat beide projecten (nagenoeg) gelijktijdig zouden worden uitgevoerd. Verder zijn de winningen dusdanig dicht bij elkaar gelegen, dat sprake zal zijn van een overlap (cumulatie) van hydrologische effecten op de omgeving. Om deze reden hebben wij Dunea in de vooroverlegfase aangegeven dat een eventuele m.e.r.-beoordeling betrekking dient te hebben op beide projecten, zodat de effecten in samenhang worden beschouwd.

Op 2 september 2022 hebben wij van Dunea een mededeling als bedoeld in artikel 7.16 van de Wm ontvangen. Deze mededeling heeft, zoals hierboven aangegeven, zowel betrekking op het project ‘Optimalisatie winning 4’ als het project ‘Optimalisatie winning 8’.

Bij de mededeling zijn de volgende stukken gevoegd:

1. Aanmeldnotitie ‘Toelichting t.b.v. m.e.r.-beoordeling Programma Berkheide – projecten ‘Optimalisatie winning 4’ en ‘Optimalisatie winning 8’, Dunea N.V., geen kenmerk, 24 augustus 2022;
2. Rapport ‘Optimalisatie winning 4, Geohydrologische berekeningen’, Royal Haskoning DHV, kenmerk BI3935-WM-RP-220609-1315, 9 juni 2022;
3. Rapport ‘Optimalisatie winning 8, Geohydrologische berekeningen’, Royal Haskoning DHV, kenmerk BI3935-WM-RP-220721-1111WM, 21 juli 2022;
4. Notitie / Memo ‘Aanvullende onderbouwing effecten kwel/wegzijging en verzilting ontwerp winning 4 en winning 8’, Royal Haskoning DHV, kenmerk BI3935-WM-NT-220818-0937, 18 augustus 2022;
5. Kaart met grondwaterstandsveranderingen, geen titel, bestandsnaam ‘03 – Hydrologie – W4 – 20220801_totaalberekening_belangen_zoom.pdf’, Dunea N.V., geen kenmerk, geen datum;
6. Rapport ‘Programma Berkheide, Raamwerk mitigatie en compensatie gebiedsbescherming’, Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-0706, 26 juli 2022;

7. Rapport 'Kansen en risico's voor beschermde soorten bij Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-0646, 23 augustus 2022;
8. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 4 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-102, 16 augustus 2022;
9. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 8 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 22-012, 26 juli 2022;
10. Rapport 'Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen, Dunea Winning 4 Berkheide - Gemeente Wassenaar', Antea Group Archeologie, kenmerk 2021/223, projectnummer 471903, 10 maart 2022;
11. Rapport 'Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen, Dunea Winning 8 te Wassenaar', Antea Group Archeologie, kenmerk 2022/76, projectnummer 0475801.100, 11 april 2022.

Op 5 september 2022 heeft Dunea per e-mailbericht aangegeven dat bij de mededeling van 2 september 2022 per abuis een verkeerde versie van de aanmeldnotitie (document hierboven als 1 genummerd) was gevoegd. Bij het e-mailbericht is de correcte versie van het document gevoegd. Dunea heeft verzocht de correcte versie aan het dossier toe te voegen en de eerdere versie als niet verzonden te beschouwen. De correcte versie heeft dezelfde titel en dezelfde datum als de eerdere versie. Wij beschouwen de eerdere versie als niet verzonden en hebben de nieuwe versie betrokken bij de beoordeling van de mededeling.

Procedure

Artikel 7.17, eerste lid, van de Wm is toegepast op deze beschikking.

Op 13 september 2022 hebben wij per e-mailbericht ter aanvulling van de mededeling van 2 september 2022 de volgende documenten van Dunea ontvangen:

12. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 4 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-102, 1 september 2022;
13. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 8 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 22-012, 7 september 2022.

Bovengenoemde rapporten betreffen nieuwe, verbeterde versies van de passende beoordelingen die wij hebben ontvangen (hierboven genummerd 8 en 9) bij de mededeling van 2 september 2022. Dunea verzoekt de nieuwe versies bij onze beoordeling te betrekken in plaats van de eerdere versies. Wij zijn ingegaan op dit verzoek.

Op 16 september 2022 hebben wij per e-mailbericht ter aanvulling van de mededeling van 2 september 2022 en (deels) de eerdere aanvulling van 13 september 2022 de volgende documenten van Dunea ontvangen:

14. Rapport 'Programma Berkheide, Raamwerk mitigatie en compensatie gebiedsbescherming', Bureau Waardenburg, rapportnummer 22-149, 14 september 2022;
15. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 4 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-102, 12 september 2022;
16. Rapport 'Passende beoordeling Project winning 8 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg, rapportnummer 22-012, 15 september 2022.

Bovengenoemde rapporten betreffen nieuwe, nogmaals verbeterde versies van de passende beoordelingen (hierboven genummerd 12 en 13) die wij hebben ontvangen bij de aanvulling op de mededeling van 13 september 2022, alsmede een nieuwe verbeterde versie van het raamwerkrapport (hierboven genummerd 6) die wij hebben ontvangen bij de mededeling van 2 september 2022. Dunea verzoekt de nieuwe versies van de rapporten bij onze beoordeling te betrekken in plaats van de eerdere versies. Wij zijn ingegaan op dit verzoek.

Advies

Op 12 september 2022 hebben wij de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) per e-mailbericht in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. ODWH heeft ons middels een beoordeling van een conceptversie van dit besluit voorzien van advies.

Verzoek wijziging mededeling 7.16 Wm

Op 7 oktober 2022 hebben wij van Dunea per e-mailbericht het verzoek gekregen om de m.e.r.-beoordeling alleen betrekking te laten hebben op project 'Optimalisatie winning 4'. Het project 'Optimalisatie winning 8' buiten beschouwing te laten, omdat de werkzaamheden voor het project winning 8 niet zullen worden gestart vóór het najaar 2023. Aangezien er geen sprake meer is van een overlap in de tijdsperiode van de werkzaamheden, is het mogelijk aparte m.e.r.-beoordelingen voor de projecten uit te laten voeren. Voorafgaand aan de aanvraag voor een wijzigingsvergunning in het kader van de Waterwet voor project "Optimalisatie winning 8" zal alsnog een mededeling 7.16 Wm voor het project 'Optimalisatie winning 8' worden ingediend. Hierbij zullen uiteraard ook de cumulatieve effecten met winning 4 en alle eerdere projecten binnen het 'Programma Berkheide' in beeld worden gebracht. Dunea zal de komende periode gebruiken om de effecten van het project winning 8 waar nodig nog beter in beeld te brengen en heeft aangegeven in deze periode ook het overleg met stakeholders verder voort te zetten.

Wij zien geen bezwaren om in te gaan op het verzoek van Dunea. Omdat bij de mededeling is uitgegaan van een cumulatief beeld van winning 4 en 8, zijn bij de beschouwing van effecten ter plaatse van winning 4, de effecten die de gewijzigde winning 8 zal hebben op winning 4 dus wel meegewogen.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De activiteit valt onder onderdeel D onder 15.2 van de bijlage van het Besluit m.e.r.. Nu de drempelwaarde van de daarin vermelde categorie van gevallen niet wordt overschreden moeten wij als bevoegd gezag, gelet op artikel 2, vijfde lid, tweede volzin en onder b, van het Besluit m.e.r., toepassing geven aan de regels voor een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16, 7.17, eerste tot en met vierde lid, 7.18, 7.19, eerste en tweede lid, en 7.20a van de Wet milieubeheer. Dit betekent onder meer dat wij als bevoegd gezag bij onze beslissing rekening moeten houden met de relevante criteria genoemd in bijlage III bij de mer-richtlijn: Richtlijn 2011/92/ELI van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2012, L 26) als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij deze criteria dienen wij te kijken naar 1) de kenmerken van het project, 2) de plaats van het project, 3) de kenmerken van het potentiële effect.

Aan de hand van de mededeling hebben wij voor wat betreft de voorgenomen wijzigingen en uitbreidingen van het project 'Optimalisatie winning 4' het volgende geconstateerd.

1. Kenmerken van de projecten

Bij de kenmerken van de projecten is in het bijzonder in overweging genomen de omvang van de projecten, de cumulatie met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder, risico van ongevallen met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Omvang projecten en cumulatie andere projecten

In de huidige situatie vinden binnen het waterwingebied Berkheide al in meerdere deelgebieden grondwateronttrekkingen en oppervlaktewaterinfiltraties via infiltratieplassen plaats. In deze plassen wordt middels infiltratie van voorgezuiverd rivierwater een constant oppervlaktewaterpeil aangehouden. De infiltratie van dit water in de bodem zorgt voor de aanvoer van grondwater ten behoeve van de grondwateronttrekking in het wingebied Berkheide. In het gehele gebied mag op grond van de waterwetvergunning van 2 februari 2010 met

kenmerk PZH-2010-152186391, zoals deze laatstelijk is gewijzigd op 6 mei 2021, jaarlijks maximaal 32,1 miljoen m³ grondwater worden gewonnen ten behoeve van de drinkwaterproductie. Winning 4 is een bestaande winning, ook hier wordt al sinds vele jaren grondwater onttrokken en oppervlaktewater geïnfiltreerd via infiltratieplassen. Ook in de (directe) omgeving van winning 4 liggen meerdere onttrekkingslocaties (zowel ondiepe als diepe winningen), alsmede een aantal infiltratieplassen.

Dunea heeft met het Programma Berkheide het voornemen de productiecapaciteit van waterwingebied Berkheide te vergroten. Het doel is om het daadwerkelijk winbare debiet van het ondiepe systeem te vergroten naar 32 miljoen m³ grondwater per jaar. Dit is nagenoeg gelijk aan het maximaal vergunde debiet (32,1 miljoen m³). Eerder zijn voor de winningen 1, 6.2, 10 en 11 al optimaliseringsprojecten in gang gezet, die deels ook al zijn uitgevoerd. Verder zijn een aantal optimalisatieprojecten bij andere winningen in de ontwerpfase. Beoogd wordt de komende jaren nog meerdere projecten in uitvoering te brengen. Binnen het programma is Dunea nu voornemens het project "Optimalisatie winning 4" uit te voeren.

Zoals beschreven onder het kopje 'Aanleiding' zullen binnen het project 'Optimalisatie winning 4' een aantal wijzigingen/uitbreidingen worden doorgevoerd met betrekking tot de grondwateronttrekking en oppervlaktewaterinfiltratie. Binnen het project "Optimalisatie winning 4" zijn de volgende voorgenomen activiteiten relevant voor de m.e.r. beoordeling; het verleggen van de onttrekkingsdrain, het aanleggen van de infiltratieplas 28.2, het verhogen van het oppervlaktewaterpeil in infiltratieplas 36 en het aanbrengen van oeveraanpassingen.

Gebruik natuurlijke hulpbronnen

Voor wat betreft het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden opgemerkt dat het grondwater dat wordt onttrokken afkomstig is van kunstmatige grondwateraanvulling in het duininfiltratiesysteem (via de infiltratieplassen). Voor de aanvulling wordt gebruik gemaakt van rivierwater, afkomstig uit de Afgedamde Maas en de Lek. Na voorzuivering op de locatie in Bergambacht wordt het gewonnen oppervlaktewater met transportleidingen naar het gebied vervoerd, waarna het water op de infiltratieplassen wordt gebracht. Ten behoeve van de uitbreiding van de capaciteit voor onttrekking zal ook de capaciteit van de aanvulling worden vergroot.

Productie van afvalstoffen

Van productie van afvalstoffen is nagenoeg geen sprake. Het onttrokken grondwater wordt vervoerd naar het pompstation, waar het verder wordt verwerkt/gezuiverd tot leverbaar drinkwater. Slechts circa eenmaal per vier jaar komt een afvalstroom vrij bij het onderhoud aan de winningen. Dit afval bestaat uit verstoppingsmateriaal van schoon gepompte drains en zal worden afgevoerd naar een hiervoor geschikte verwerker.

Verontreiniging en hinder

Zoals al eerder vermeld is winning 4 al vele jaren in gebruik. Niet alleen de drains en leidingen, maar ook alle pompen en andere installaties bevinden zich ondergronds. Er wordt alleen gebruik gemaakt van elektrisch aangedreven pompen en installaties. Er is in de huidige situatie bij het gebruik van de winningen geen sprake van (onder andere) geluid-, licht- en stikstofhinder of het veroorzaken van (bodem-)verontreinigingen. Ook na de uitvoering van het project 'Optimalisatie winning 4' zal hierin geen verandering komen. De infrastructuur bevindt zich dan nog steeds ondergronds, de installaties blijven elektrisch aangedreven. Tijdens de aanlegfase is wel mogelijk sprake van hinder. Er zal zwaar materieel moeten worden ingezet voor de werkzaamheden, bijvoorbeeld voor de uitvoering van graafwerkzaamheden en het transport van zand. De werkzaamheden zullen dusdanig worden uitgevoerd, dat hinder en verontreiniging voor de omgeving zoveel mogelijk worden beperkt. Zo vinden de werkzaamheden geheel plaats binnen waterwingebied, zoals bedoeld in de Provinciale milieuverordening (hierna: Pmv). Vanuit de Pmv geldt de zorgplicht voor de uitvoering van werkzaamheden, zodat risico's voor de bodem (grond en grondwater) zo veel mogelijk worden beperkt.

Voor de werkzaamheden zal ook in het kader van de Wet natuurbescherming worden getoetst op onder andere geluid-, licht- en stikstofhinder. Waar nodig zullen passende maatregelen worden voorgeschreven, die dienen te worden nageleefd. Mogelijk optredende (tijdelijke) verontreiniging en hinder is verder meegewogen onder punt 3 (kenmerken van het potentiële effect).

Risico van ongevallen

Voor wat betreft risico van ongevallen zal voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden door de aannemer een Veiligheids- & Gezondheidsplan worden opgesteld waarin de maatregelen worden beschreven die worden genomen om veiligheidsrisico's zo veel mogelijk te beperken. In dit plan wordt onder andere voorgeschreven dat er een platenbaan wordt aangelegd waarbuiten het zwaar materieel niet mag komen. Ook wordt beschreven hoe het toezicht op het naleven van de regels uit het plan op de locatie wordt geregeld. Een mogelijk optredend risico van ongevallen voor de omgeving (natuur) is verder meegewogen onder punt 3 (kenmerken van het potentiële effect).

2. Plaats van de projecten

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn, is in het bijzonder in overweging genomen het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied, het opnamevermogen van het natuurlijke milieu met in het bijzonder aandacht voor de volgende type gebieden:

- kustgebieden;
- reservaten en natuurparken;
- gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
- speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens richtlijn 79/409/EEG en richtlijn 92/43/EEG;
- gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
- landschappen van historische, cultureel of archeologisch belang.

Het Programma Berkheide wordt uitgevoerd in waterwingebied Berkheide, zoals opgenomen in de Pmv. Het waterwingebied valt vrijwel geheel binnen het Natura 2000-gebied Meijndel-Berkheide. Winning 4 ligt geheel binnen het Natura 2000-gebied. Alle onder 'kenmerken van het project' genoemde wijzigingen/ingrepen zullen derhalve binnen Natura 2000-gebied worden uitgevoerd.

Natuur

Om de mogelijke effecten van het complete project 'Optimalisatie winning 4' op natuurwaarden te bepalen, is in opdracht van Dunea een passende beoordeling opgesteld. Dit is het document eerder in dit besluit opgenomen onder 15. Onderdeel van deze passende beoordelingen was ook het vastleggen en beschrijven van de huidige aanwezige habitattypen en -soorten. Onderstaand zijn ter beschrijving een aantal (samenvattende) passages overgenomen.

In het Natura 2000 beheerplan Meijndel Berkheide zijn verbeterdoelstellingen opgenomen voor acht habitattypen. Voor zes van deze habitattypen is ook een uitbreidingsdoelstelling geformuleerd, waaronder het prioritaire habitat 'Grijze duinen' (H2130A+B). Voor Grijze duinen in Meijndel & Berkheide geldt een sense of urgency ten aanzien van het herstel van de kwaliteit door tegengaan van vergrassing en verstruweling. Verder gelden verbeterdoelstellingen voor Witte duinen (H2120), Duinbossen binnenduinrand (H2180C) en Vochtige duinvalleien (H2190A/B/C/D). Voor zes habitattypen zijn behoudsdoelstellingen geformuleerd. Meijndel & Berkheide is verder aangewezen voor nauwe korfslak en meervleermuis. Daarnaast is Meijndel & Berkheide in ontwerp ook aangewezen voor kleine modderkruiper en kamsalamander. Voor de soorten van Bijlage II van de Habitatrichtlijn geldt in Meijndel & Berkheide een behoudsdoelstelling ten aanzien van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Het gebied is niet aangewezen voor vogels.

Voor Meijndel & Berkheide geldt een wateropgave ten aanzien van verbetering van de kwaliteit van de vochtige duinvalleien (type kalkrijk) en habitat voor de nauwe korfslak. Deze wateropgave is door de uitvoering van de regeneratieprojecten, waarbij op locaties de waterwinning is beëindigd ten behoeve van de ontwikkeling van vochtige duinvalleien, reeds vormgegeven. Deze regeneratiegebieden liggen grotendeels binnen het beheergebied van Staatsbosbeheer en buiten het gebied van Dunea.

Aan weerszijde van winning 4 liggen oppervlakten Duindoornstruweel (H2160) en Duinbossen (H2180). Een belangrijk deel van het bos rond winning 4 bestaat uit dennenbos, dit is niet kenmerkend voor duinbossen. Tussen winning 4 en plas 28 ligt een oppervlak aangegeven als Grijs duinen (H2130A/B). De actuele situatie is dennenbos en duindoornstruweel, droog duingrasland is zeer beperkt aanwezig. Aan de westzijde ligt een groot oppervlak open duingebied dat is aangegeven als Witte duinen (H2120). Habitat Witte duinen is hier ontstaan als gevolg van de 1999 afgeronde regeneratie. In de huidige situatie is sprake van veel mosvorming, wat betekent dat het gebied zich aan het ontwikkelen is richting duingrasland (Grijs duinen). De Plasjes van Simon worden gerekend tot het habitatype Vochtige duinvalleien (hogere moerasplanten) (H2190D). Vochtige duinvalleien (open water) (H2190A) en Vochtige duinvalleien (kalkrijk) (H2190B) liggen op meer dan 250 meter afstand van winning 4.

Uit de omgeving van winning 4 zijn de afgelopen tien jaar meerdere waarnemingen bekend van nauwe korfslak (NDFP). Vindplaatsen van nauwe korfslakken liggen langs de infiltratieplassen 25, 26 en 28 en bij winning 3. De meest dichtbijgelegen vindplaats ligt op 135 meter ten noordwesten van winning 4. De nauwe korfslak heeft een voorkeur voor vochtig habitat. Geen van de werklocaties (infiltratieplassen of de mogelijkheden tot ontsluiting) is aangegeven als Lg12 – Zoom, mantel en droog struweel van duinen, wat geschikt leefgebied voor de nauwe korfslak vormt. De sprang van winning 4 heeft een diepe grondwaterstand. De sprang is echter relatief smal (5 meter) en heeft een besloten ligging met hoog opgaande met struweel begroeide taluds. De randen van de met struweel begroeide talud naar het grasland van de sprang kunnen in potentie voldoende vochtig zijn voor nauwe korfslak. Er zijn van de sprang echter geen waarnemingen bekend van nauwe korfslak.

De bunkers en gangenstelsels in Meijndel & Berkheide hebben een belangrijke functie als paar- en winterverblijf voor meervleermuizen. Vanaf eind vorige eeuw neemt, met name bij het Zwarte Pad bij Scheveningen, het aantal in de bunkers van Meijndel & Berkheide met overwinterende dieren gestaag toe. In de omgeving van winning 4 zelf liggen geen bunkers. In de nazomer worden vochtige duinvalleien, infiltratieplassen en -kanalen gebruikt als foerageergebied. De dieren migreren via kanalen, vaarten en andere watergangen tussen zomer- en winterverblijven. Deze liggen voor mannetjes aan de binnenduinrand en voor vrouwtjes in veenweidegebieden. Bekende routes in Meijndel & Berkheide lopen langs de kust en langs de binnenduinrand.

De kleine modderkruiper en kamsalamander zijn opgenomen in een (wijzigings-)besluit, maar Meijndel & Berkheide is voor deze soorten niet definitief aangewezen. De kleine modderkruiper is uit Berkheide bekend van enkele infiltratieplassen en is in 2022 in plas 28 en plas 36 aangetroffen. Daar infiltratieplassen via duikers met elkaar in contact staan en deze niet wezenlijk van elkaar verschillen, is het aannemelijk dat kleine modderkruiper ook in plas 23 voorkomt. De kamsalamander is alleen bekend van Meijndel. Er zijn geen waarnemingen uit Berkheide bekend, de soort is ook niet met een bemonstering van eDNA aangetoond. De infiltratieplassen bevatten vis (onder andere brasem en snoek). De kamsalamander is zeer gevoelig voor predatie door vis. Het is daarmee aannemelijk dat de kamsalamander niet in infiltratieplassen voorkomt.

De projectgebieden zijn onderzocht op geschiktheid voor (overige) beschermde diersoorten. Hierbij is specifiek gelet op kwetsbare locaties voor de soorten die via de Wet natuurbescherming (§3.1 t/m 3.3) wettelijk beschermd zijn. Op basis van de beschermde soorten binnen Berkheide, ecologische kennis van deze soorten en de geplande werkzaamheden is specifiek gelet op broedvogels, vleermuizen, de rugstreeppad en de zandhagedis. Het gebied is wel geschikt voor de rugstreeppad en de zandhagedis.

Effecten op overige soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten; voor deze soorten ontbreekt binnen het werkgebied geschikt habitat en/of bevindt het werkgebied zich buiten het verspreidingsgebied.

Archeologie

In het gehele gebied rond winning 4 is sprake van hoge archeologische verwachtingen. Ter plaatse van de winning is een archeologisch onderzoek uitgevoerd (zie document eerder in dit besluit genummerd 10). Het onderzoek heeft bestaan uit een verkennend en deels karterend archeologisch booronderzoek, nadat eerder een archeologisch booronderzoek is opgesteld. Na uitvoering van het karterend booronderzoek zijn drie archeologische vindplaatsen aan te wijzen: twee vindplaatsen liggen in de top van het Oude duin, op een diepte variërend van 2,5-3,5 m +NAP (circa 1,5-2,5 m beneden maaiveld). De derde vindplaats ligt binnen de Oude duinafzettingen (top oudste fase), op een diepte van ca 1 m -NAP tot NAP-niveau (5-6 m beneden maaiveld).

Net ten noorden van Winning 4 ligt het “widerstandsnest 279a” uit de Tweede Wereldoorlog. Hoewel daar in de boringen geen aanwijzingen voor zijn aangetroffen moet vanaf het maaiveld rondom deze locatie wel rekening gehouden worden met (mogelijk explosieve?) resten uit de Tweede Wereldoorlog. Verstoring van deze locatie (gelegen boven aan het talud) door uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden moet ook voorkomen worden.

Bodemverontreinigingen

In het gebiedsdossier “wingebied Meijndel en Berkheide” uit de plancyclus van de KRW (mei 2019) zijn de bodemverontreinigingen in de volledige wingebieden geïnventariseerd. Binnen de 5 centimeter verlagingscontouren van het project zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Binnen het berekende cumulatieve invloedsgebied met winning 8 bevindt zich wel een bodemverontreiniging. Deze verontreiniging bevindt zich ter plaatse van parkeerplaats Zeelust langs de Wassenaarse Slag. Het betreft een matige verontreiniging met minerale olie en PAK en sterke verontreiniging met zink, welke tijdens een verkennend bodemonderzoek in 1995 is aangetroffen in de bovenste bodemlaag (0 tot 0,5 meter beneden maaiveld). In de bodemlaag eronder (0,5 tot 1,0 meter beneden maaiveld) zijn deze stoffen niet aangetoond boven streefwaarden. Het grondwater is destijds niet onderzocht, omdat de grondwaterstand dieper ligt dan 5 meter beneden maaiveld.

Bebouwing en ondergrondse infrastructuur

Binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevindt zich geen bebouwing. Tevens is in dit gebied geen ondergrondse infrastructuur -anders dan die van Dunea zelf- aanwezig.

Oppervlaktewater

Binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevinden zich -behalve de infiltratieplassen- geen oppervlaktewateren.

Verzilting

Winning 4 ligt in het freatische winsysteem van Berkheide. Onder het zandige duinpakket, waar de freatische winning is gesitueerd, ligt op ongeveer NAP-niveau de top van de Rijnklei-laag. Deze kleilaag is in geheel Berkheide aanwezig en scheidt het freatische systeem van het diepe systeem. De Rijnklei-laag heeft een hoge weerstand tot wel 150.000 dagen. Het zoet/brak grensvlak (chlorideconcentratie 150 mg/l) ligt onder deze Rijnklei-laag, oplopend van een diepte van circa 60 m beneden NAP in het zuiden van Berkheide tot een diepte van circa 30 m beneden NAP in het noorden. Winning 4 ligt in het zuiden van Berkheide, het zoet/brak grensvlak ligt ter hoogte van deze winningen naar verwachting dus op een diepte van circa 60 meter beneden NAP.

Overige grondwateronttrekkingen en gesloten bodemenergiesystemen

Binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevinden zich geen overige grondwateronttrekkingen (waaronder open bodemenergiesystemen). Tevens zijn geen gesloten bodemenergiesystemen binnen het hydrologische invloedsgebied aanwezig.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van de projecten is in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging genomen het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking), het grensoverschrijdende karakter van het effect, de orde van grootte en de complexiteit van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect. Benadrukt dient te worden dat de beoordeling heeft plaatsgevonden met het oog op de voorgenomen aanvragen tot wijziging van de vigerende Waterwetvergunning. Er is dus gekeken naar de mogelijke effecten van de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekkingen en oppervlaktewaterinfiltraties op omgevingsbelangen (zowel in de aanleg- als gebruiksfase). Eventuele effecten als gevolg van overige ontwikkelingen binnen het project (bijvoorbeeld het regenereren, vervangen van bestaande drains of het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van natuurontwikkeling) vallen buiten het beoordelingskader. Indien sprake is van een nadelig effect op omgevingsbelangen waardoor mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn, dan worden deze maatregelen wel meegenomen bij de beoordeling. Wij benadrukken dat de (potentiële) effecten van overige ontwikkelingen binnen het project 'Optimalisatie winning 4' wel zullen worden meegewogen binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders (bijvoorbeeld Wet natuurbescherming en Wet bodembescherming).

Modelberekeningen

Om te kunnen beschouwen in hoeverre omgevingsbelangen nadelig kunnen worden beïnvloed door de beoogde wijzigingen van winning 4, moet eerst worden berekend in hoeverre grondwaterstanden, stijghoogten en verticale stroming (kwel en/of inzijing) kunnen veranderen. Royal Haskoning DHV heeft hiertoe in opdracht van Dunea uitgebreide modelberekeningen uitgevoerd. Uitgangspunt bij de berekeningen zijn de geoptimaliseerde uitvoeringsalternatieven zoals beschreven in de aanmeldnotitie (eerder in dit besluit genummerd 1). Een uitvoerige beschrijving van de uitgevoerde berekeningen, alsmede de presentatie van de uitkomsten van de modelberekeningen, is opgenomen in de documenten zoals eerder in dit besluit genummerd 2, 4 en 5.

Zoals al eerder aangegeven, bestaat het programma Berkheide uit meerdere projecten. De projecten rond winning 6.2 en 10 zijn al uitgevoerd, het project rond winning 1 en 11 is nog in ontwikkeling. Er is nagegaan welke projecten een cumulatief effect hebben met winning 4 (en 8). Behalve dat winning 4 en 8 een onderling overlappend hydrologisch effect hebben, ligt ook winning 6.2 binnen de invloedssfeer van (met name) winning 8. Winning 1, 10 en 11 hebben wel betrekking op hetzelfde grondwaterlichaam, maar de (cumulatieve) hydrologische invloedsgebieden overlappen niet met die van winning 4, 6.2 (en 8). De effectberekeningen en -beschouwingen hebben zich verder dus beperkt tot de winningen 4, 6.2 (en 8). Toekomstige projecten binnen het Programma Berkheide zijn ook niet meegenomen, voornamelijk omdat de precieze invulling van deze projecten nog niet bekend is. Indien in een verdere fase bij deze projecten blijkt dat ook daar de grondwaterwinning en/of oppervlaktewaterinfiltratie zal worden gewijzigd of uitgebreid, zal ook daarvoor (minimaal) een m.e.r.-beoordeling benodigd zijn voorafgaand aan een wijziging van de waterwetvergunning. In dat geval zullen dan de cumulatieve effecten van alle eerder in ontwikkeling gebrachte projecten (dus inclusief winning 4 en naar verwachting op dat moment ook winning 8) en de nieuwe projecten samen in beeld worden gebracht en worden meegewogen. Het is hierbij aan Dunea om toekomstige projecten dusdanig uit te voeren, dat de cumulatieve situatie niet leidt tot negatieve effecten op omgevingsbelangen (waaronder milieu/natuur).

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het project 'Optimalisatie winning 4' zullen een aantal bemalingen worden uitgevoerd om de bouwputten droog te houden. Deze grondwateronttrekkingen zijn tijdelijk en zullen zijn beëindigd ruim voordat de gewijzigde winning 4 weer in gebruik wordt genomen. Hydrologische effecten zullen niet tegelijkertijd plaatsvinden, van een groter cumulatief op omgevingsbelangen zal geen sprake zijn. De tijdelijke bemalingen zijn derhalve hier niet meegenomen in de effectberekeningen en de beschouwingen van effecten op de omgeving. Voor de bemalingen zijn wel tijdelijke vergunningen in het kader van de Waterwet benodigd, welke door Dunea separaat zullen worden aangevraagd. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is voor deze vergunningen het bevoegd gezag.

De geohydrologische modelberekeningen zijn uitgevoerd met versie 'Model2022 – Berkheide 3' van het grondwatermodel van Dunea. Dit model is in 2002 opgezet en uitvoerig gekalibreerd. In de loop der jaren is het model tijdens gebruik meermaals verder verbeterd, met name voor specifieke locaties waar op dat moment aan gerekend werd. Ten behoeve van de effectenstudies voor winning 4 (en 8) zijn de uitkomsten van de modelberekeningen vergeleken met peilbuisgegevens uit de omgeving. Geconcludeerd wordt dat over het algemeen de afwijkingen tussen gemeten en berekende grondwaterstanden relatief gering is (kleiner dan 20 centimeter) en dat sprake is van een redelijk betrouwbaar model. Er kan echter op basis van de modelberekeningen niet worden gegarandeerd dat de daadwerkelijke effecten ter plaatse van (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen (waaronder milieu/natuur) niet toch (iets) groter zullen zijn dan berekend. Dit zou kunnen worden ondervangen door modelberekeningen conservatiever (meer worst case) uit te voeren. Nadeel van een worst case berekening richting een bepaald belang is dat dit kan leiden tot een onderschatting van de effecten op een ander belang. Het is dus lastig om modelberekeningen dusdanig uit te voeren dat alle belangen hierin worst case zijn meegewogen. Daarnaast is altijd discutabel wanneer berekeningen voldoende worst case zijn uitgevoerd.

Het is van het grootste belang dat in de praktijk effecten op (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen niet groter (of kleiner in het geval van een belang dat positief wordt beïnvloed door de beoogde wijzigingen) zullen worden dan nu verwacht, zodat belangen niet zullen worden geschaad. Dunea heeft naar aanleiding van het vorenstaande aangegeven over voldoende middelen te beschikken om te kunnen sturen op in de omgeving optredende effecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het sturen op onttrekkingsniveaus in drains en oppervlaktewaterpeilen in infiltratieplassen. Op deze manier kan Dunea er voor zorgen dat de middels de modelberekeningen berekende effecten in de praktijk niet zullen worden overschreden. Om deze reden bestaat er geen reden meer om een worst case modelberekening uit te voeren. Wel is het dan van belang dat de daadwerkelijk optredende effecten op zowel korte als lange termijn goed worden gemonitord en dat adequaat wordt gehandeld als de effecten toch op een ongewenste manier afwijken van de verwachtingen. Het is derhalve van belang dat aan de beoogde wijzigingsvergunning voorwaarden worden verbonden over de wijze en frequentie van monitoring, registratie, toetsing en rapportage. Tevens dient middels voorwaarden te worden geborgd dat tijdig en adequaat wordt gehandeld op het moment dat de effecten hiertoe aanleiding geven. Het vorenstaande zal worden meegenomen bij de vergunningverlening in het kader van de Waterwet. Vorenstaande borging is als randvoorwaarde meegewogen bij de verdere beoordeling van de modelberekeningen en effectbeschouwing. Uitgangspunt is dat de hydrologische effecten niet zullen leiden tot negatieve effecten voor het milieu (natuur), anders dan al blijkt uit de uitgevoerde modelberekeningen.

Met het grondwatermodel zijn stationaire berekeningen uitgevoerd. Dit betekent dat bij de berekeningen is uitgegaan van een situatie waarbij continue oppervlaktewater wordt geïnfiltrerd en grondwater wordt onttrokken. Er zijn in totaal vier scenario's doorgerekend. Allereerst is de huidige situatie (over 2019) doorgerekend. Uitgangspunt hierbij waren de winningen (onttrekkingsniveaus en oppervlaktewaterpeilen) zoals deze in dat jaar waren ingezet. Dit betekent een worst case benadering, omdat het onttrekkingsdebiet toen laag was. Vervolgens zijn scenario's doorgerekend waarbij alleen de gewijzigde winning 4 is ingeschakeld, waarbij alleen de gewijzigde winning 8 is ingeschakeld en waarbij alle relevante winningen zijn ingeschakeld (winning 4, 6.2 en 8). Zoals al eerder aangegeven zal het scenario waarbij alleen winning 8 in werking is, voor nu niet meer door ons worden meegewogen. De effecten van de overige twee scenario's zijn vergeleken met de effecten van het eerste scenario. Op basis hiervan is bepaald wat de wijziging van effecten is op de omgeving. Deze benadering is relatief conservatief, omdat de winningen in 2019 beperkt werden ingezet ten opzichte van de periode net na aanleg en ingebruikname van de winningen. Het verschil in effect zal dus naar verwachting groter zijn dan als dit zou worden vergeleken met de effecten die in de jaren '90 van de vorige eeuw naar verwachting zijn opgetreden. Op basis van (de vergelijking tussen) de drie doorgerekende scenario's is beschouwd in hoeverre en in welke mate effecten optreden ter plaatse van omgevingsbelangen en wat de mogelijke gevolgen hiervan zijn.

Natuur

Om de mogelijke effecten van het complete project 'Optimalisatie winning 4' op natuurwaarden te bepalen, is in opdracht van Dunea een passende beoordeling opgesteld. Dit is het document eerder in dit besluit genummerd 15. Uitgangspunt bij het opstellen van de passende beoordeling waren (onder andere) de hydrologische effecten zoals berekend middels de hiervoor al beschreven modelberekeningen. Verder zijn in de passende beoordeling alle ingrepen/wijzigingen die verband houden met het project meegenomen. Verder hebben wij het in opdracht van Dunea opgestelde rapport 'Activiteitenplan Project Winning 4' (Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-102, 17 augustus 2022) bij onze beoordeling betrokken, daar deze specifiek ingaat op de soortenbescherming.

Wij beperken ons bij de beoordeling van de mogelijk optredende effecten tot de werkzaamheden die direct of indirect verband houden met de beoogde wijzigingen van winningen 4 waarvoor een wijziging van de waterwetvergunning benodigd is.

In de passende beoordeling voor winning 4 wordt geconcludeerd dat negatieve effecten als gevolg van de winning, met inbegrip van de in de passende beoordeling genoemde mitigerende maatregelen, op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden worden uitgesloten. Dit geldt voor zowel habitattypen als -soorten. Aangezien de beoogde wijzigingen van winning 4 slechts voor een deel bijdragen aan de effecten op de natuur in de omgeving, kan deze conclusie ook worden getrokken voor het voor de m.e.r.-beoordeling relevante deel van de activiteiten.

Voor wat betreft de soortenbescherming kan voor winning 4 het volgende worden opgemerkt. Voor broedvogels en vleermuizen wordt geconcludeerd dat van aantasting van verblijfplaatsen geen sprake is. Voor de rugstreepad en zandhagedis wordt wel verstoring verwacht. De werkzaamheden bij het werk voor het verlengen van de drain kunnen (zonder maatregelen) leiden tot het gedurende één winterseizoen verstoren van overwinteringsplekken en het mogelijk doden van individuen van zandhagedis en rugstreepad. Verder wordt overwintering van één of enkele individuen ter plaatse van werklocaties niet uitgesloten. Binnen het plangebied is een klein voortplantingswater aanwezig in de natte tot vochtige laagte langs plas 36. In het recente verleden is voortplanting van de rugstreepad in deze laagte vastgesteld. Gezien de eerder beoogde ophoging van deze laagte niet nodig blijkt, blijft dit voortplantingswater behouden. Om de verstoring zoveel mogelijk te beperken, worden maatregelen genomen. Deze maatregelen zien onder andere op het treffen van mitigerende maatregelen waaronder het ongeschikt maken van het functioneel leefgebied voor de overwinteringsperiode van de rugstreepad en de zandhagedis en het treffen van compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van rugstreepad en zandhagedis. Op 29 juni 2022 is door Dunea een ontheffing aangevraagd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.9, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. Een ontwerpbeschikking ligt momenteel ter inzage (ons kenmerk ODH455548). Met inachtneming van de daarin opgenomen voorschriften zijn de maatregelen onzes inziens voldoende om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden van het project zullen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de rugstreepad en de zandhagedis. Met betrekking tot overige soorten wordt opgemerkt dat de werkzaamheden plaatsvinden in het leefgebied van kleine zoogdieren, kleine marterachtigen en algemene amfibieën. Voor deze soorten geldt binnen provincie Zuid-Holland echter een vrijstelling.

Archeologie

Door voorgenomen ontgravingen ten behoeve van onder andere uitbreiding van de drain zullen de archeologische vindplaatsen worden verstoord. Vanwege dit risico wordt momenteel een programma van eisen opgesteld, waarin wordt uitgewerkt hoe de uitvoering moet plaatsvinden om deze verstoringen te voorkomen. Dit programma van eisen wordt in overleg met de gemeentelijke archeoloog opgesteld. Deze vervolgwerkzaamheden kunnen onder andere bestaan uit aanvullend onderzoek of archeologische begeleiding. Door de uitvoering aan het programma van eisen te laten voldoen, zullen de effecten op eventuele archeologische waarden worden geminimaliseerd.

De voorgenomen wijzigingen van winning 4 zullen leiden tot veranderingen van de grondwaterstand in de omgeving. Het is echter niet de verwachting dat in de bodem aanwezige archeologische objecten hier negatieve effecten van zullen ondervinden.

Bodemverontreinigingen

De bij parkeerplaats Zeelust aangetoonde bodemverontreiniging betreft een ondiepe verontreiniging (ondieper dan 0,5 meter beneden maaiveld). Het is niet uit te sluiten dat de bodemverontreiniging zich in de jaren na het onderzoek heeft verplaatst of verspreid, maar het is gezien de diepe grondwaterstand niet waarschijnlijk dat inmiddels sprake is van een verontreiniging van het grondwater. De beoogde wijzigingen van winning 4 zullen naar verwachting dan ook niet leiden tot een negatieve invloed op de aanwezige bodemverontreiniging. Mocht de verontreiniging zich inmiddels toch tot in het grondwater hebben verspreid, dan zal de invloed van de beoogde wijzigingen hierop naar verwachting nog steeds zeer beperkt zijn. De berekende maximale grondwaterstandsverlaging bij de verontreiniging bedraagt (in een cumulatieve situatie met winning 8) namelijk slechts 0,07 meter. Het verhang van de grondwaterstand zal nauwelijks wijzigen, waardoor de grondwaterstromingssnelheid ter plaatse naar verwachting dan ook niet significant zal wijzigen.

Bebouwing en ondergrondse infrastructuur

Aangezien zich binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen geen bebouwing of ondergrondse infrastructuur bevindt, worden ook geen negatieve effecten hieromtrent verwacht.

Oppervlaktewater

Aangezien zich binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen geen overige oppervlaktewateren bevinden, worden ook geen negatieve effecten hieromtrent verwacht. Omdat de infiltratieplassen actief door Dunea op peil gehouden worden, ondervinden ook deze geen negatieve effecten ten gevolge van optredende grondwaterstandveranderingen.

Verzilting

Uit de uitgevoerde modelberekeningen blijkt dat de stijghoogte in de zandlaag onder de Rijnklei-laag (eerste watervoerende pakket) naar verwachting niet of nauwelijks (minder dan 5 cm) zal veranderen door toedoen van de beoogde wijzigingen. Het zoet/brak grensvlak zal naar verwachting dan ook niet worden verplaatst. Ditzelfde geldt voor het dieper gelegen brak/zout grensvlak (chlorideconcentratie 1.000 mg/l). Deze conclusies worden ondersteund door uitgevoerde modelberekeningen.

Overige grondwateronttrekkingen en gesloten bodemenergiesystemen

Aangezien zich binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen geen overige grondwateronttrekkingen en gesloten bodemenergiesystemen bevinden, worden ook geen negatieve effecten hieromtrent verwacht.

Conclusie

Uit de op 2, 5 en 16 september 2022 ingediende stukken blijkt dat niet verwacht mag worden dat de kenmerken van de projecten, plaats van de projecten en de kenmerken van het potentiële effect in samenhang beschouwd zullen leiden tot significant nadelige effecten voor omgevingsbelangen. Hierbij dient de volgende kanttekening te worden gemaakt:

- Het is van belang om goed te monitoren of de hydrologische effecten in de praktijk niet groter en/of negatiever zijn dan nu wordt aangenomen. Ook dient adequaat te worden gehandeld indien de effecten daadwerkelijk groter en/of negatiever blijken te zijn. Uitgangspunt bij de beoordeling van deze mededeling is dat in de wijzigingsvergunningen in het kader van de Waterwet passende maatregelen worden voorgeschreven omtrent monitoring, registratie, rapportage en het waar nodig nemen van mitigerende maatregelen.

Gelet hierop overwegen wij dat -met inachtneming van genoemde kanttekeningen- kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben.

Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding om een milieueffectrapport op te stellen.